

transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-20769717.htm (дата звернення 24.02.2021).

6. Про затвердження переліку сировинних товарів та визнання такою, що втратила чинність, постанови Кабінету Міністрів України: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 р. № 616. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-pereliku-sirovinni-a1221> (дата звернення 24.02.2021).

7. Рекомендований (невиключний) перелік джерел інформації для отримання котирувальних цін. URL: <https://www.tax.gov.ua/diyalnist/transfertne-tsinoutvorenn/rekomendovaniy--neviklyuchniy--perelik-djerel-informatsii/446944.html> (дата звернення 24.02.2021).

8. Про затвердження форми та Порядку подання Повідомлення про укладання форвардного, ф'ючерсного контракту або контракту на здійснення операцій з сировинними товарами: Наказ Міністерства фінансів України від 31.12.2020 р. № 840. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0095-21#Text> (дата звернення 24.02.2021).

*Наугольникова К.М.
молодший науковий співробітник
Науково-дослідного інституту правового
забезпечення інноваційного розвитку
Національної академії правових наук України*

ЧИ ВИРІШИТЬ ЗАКОН 466 ПРОБЛЕМУ ВИЗНАЧЕННЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЦІН НА СИРОВИННІ ТОВАРИ ПРИНЦИПУ «ВИТЯГНУТОЇ РУКИ»?

У минулих редакціях норм податкового законодавства для певної категорії товарів (сировинних) для аналізу цін на відповідність принципу «витягнутої руки» платник мав використовувати «офіційні джерела». Згодом у 2015 році їх було замінено переліком бірж, який затверджувався постановою Кабінету Міністрів України (*надалі – КМУ*) і відповідно до яких мали розраховуватися ціни за методом порівняльної неконтрольованої ціни (*надалі – ПНЦ*). Разом з тим, платники при підготовці документації з трансфертного ціноутворення використовували для порівняння ціни переважно внутрішні зіставні операції або переходили до 4 методу – методу чистого

прибутку, де беруться для аналізу показники рентабельності з обґрунтуванням неможливості застосування методу ПНЦ. І дійсно, адже інформація про ціни на світових біржах не є співставною з українським ринком. Нагадаємо, що для зіставності операцій, що є ключовою умовою методу ПНЦ аналізуються всі якісні (в тому числі країна походження, виробник) та кількісні характеристики товару, дата операції, строки виконання сторонами зобов'язань, ситуація на ринку, умови поставки і т.д.

Така інформація про ціни з наявністю необхідних характеристик операції була відсутня, а зробити корегування здебільшого не виявлялось за можливе. З метою вирішення даної проблеми Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» від 16.01.2020 року (*надалі - Закон 466*) запроваджено деякі нововведення. [1] Так, Податковим кодексом України (*надалі – ПКУ*) у п.п. 14.1.94¹ вводиться термін котирувальних цін (для цілей ст. 39 ПКУ) - ціни на сировинний товар у відповідний період, отримані на міжнародному ринку товарів, які включають, зокрема, результати біржових торгів, ціни, отримані з визнаних агентств із прозорою звітністю щодо цін, статистичних агентств або від урядових агентств із ціноутворення, де такі індекси використовуються в якості орієнтира (еталона) непов'язаними особами для визначення цін в операціях між ними. Котирувальна ціна визначається як ціна (середня ціна) та/або діапазон цін на певну дату або період часу. Для визначення відповідності умов контрольованої операції (*надалі – КО*) з сировинними товарами принципу «витягнутої руки» застосовується метод порівняльної неконтрольованої ціни, а при використанні ціни неконтрольованих операцій (*надалі - НКО*) як порівнянної для КО, такі НКО повинні бути регулярними, з кількома контрагентами і в обсягах, порівнянних з тими, які використовувалися в КО.[2]

На Державну податкову службу (*надалі - ДПС*) покладається обов'язок оприлюднювати рекомендований перелік джерел інформації для отримання котирувальних цін на своєму офіційному сайті. Мінфін може визначати відповідно до вимог і

методів, передбачених ст. 39 ПКУ, окремі порядки встановлення відповідності умов КО по сировинним товарам принципом «витягнутої руки», обов'язкові для використання платниками та контролюючими органами. Такі порядки і зміни в них повинні бути затверджені до 1 липня поточного року і набувають чинності не раніше ніж з 1 січня року, наступного за роком їх затвердження.[5]

Постановою КМУ №1221 від 09.12.2020 року було затверджено новий Перелік сировинних товарів, який набув чинності 01.01.2021 року. У свою чергу ДПС України підготувала та 30 грудня 2020 року оприлюднила на своєму офіційному веб-порталі Рекомендований (невиключний) перелік джерел інформації для отримання котирувальних цін (*надалі - Перелік*). До Переліку увійшли інформаційно-аналітичні продукти п'яти міжнародних цінових агентств та двох вітчизняних державних підприємств, які мають значний досвід роботи з інформацією щодо цін на товари та товарні групи, що, зокрема, мають суттєву частку в українському експорті: Інформаційно-аналітичні продукти цінового агентства Argus Media Ltd (<https://www.argusmedia.com>), **FastMarkets** (<https://www.metalbulletin.com>), (<https://www.Fastmarkets.com>), (<https://www.fastmarkets.euromoneycdn.com>), IHS Markit Ltd (<https://ihsmarkit.com>), Refinitiv Holdings Ltd (<https://www.refinitiv.ru>), **S&P Global Platts** (S&P Global Inc.) (<https://www.spglobal.com/platts/>), а також інформаційно-аналітичні продукти Державного підприємства «Держзовніш-інформ» (<https://www.dzi.gov.ua>) (<https://pricereview.com.ua>) та Державного підприємства «Укрпромзовнішекспертиза» (<https://www.expert.kiev.ua>). [4]

ПКУ акцентує увагу на рекомендаційному характері і не виключності зазначеного Переліку та не обмежує платника податків у виборі будь-якого з джерел, інформація якого про котирувальні ціни, що використовуватимуться для порівняння, відповідатиме умовам зіставності, визначеним пп. 39.2.2 ст. 39 ПКУ. Таким чином, перелік джерел інформації для отримання цін на сировинні товари значно розширюється, що створює значно більше можливостей для платника.

Крім того, слід зазначити, що платник податків, який здійснює КО з сировинними товарами, зобов'язаний повідомити ДПС про укладення відповідного договору (контракту) в електронній формі на протязі 10 робочих днів з моменту укладення контракту. Якщо інформація, зазначена в повідомленні, узгоджується з фактичною поведінкою сторін або з іншими фактами КО, порівняння ціни КО з котирувальних цін проводиться на найближчу дату до дати ціноутворення, узгодженої сторонами КО. Якщо ж платник податку не направить повідомлення або хоча б одне з нижчевикладених умов буде дотримуватися: – інформація, зазначена в повідомленні, не відповідає договірним умовам; – сторонами угоди після подання відповідного повідомлення будуть внесені зміни в умови договору про характеристики, ціни, загальну вартість, кількість та обсяг товарів, умов поставки та оплати, відповідальність сторін; – умови такого договору не узгоджуються з фактичною поведінкою сторін угоди і фактичними умовами її проведення; контролюючий орган буде проводити порівняння ціни КО з котирувальних цін на дату переходу права власності предмета КО або дату відвантаження товару згідно з товарно-транспортними документами.[3]

Таким чином, основні нововведення, які попередньо отримали позитивне сприйняття від українського бізнесу полягають в наступному: переліки бірж – орієнтовні; додані агентства з прозорою звітністю, статистичні та урядові агентства; Мінфін може встановлювати порядки визначення котирувальних цін; повідомлення про форвардні контракти стали повідомленнями про контракти на сировинні товари взагалі.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» від 16.01.2020 року № 466-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/466-20/ed20210101#Text> (дата звернення: 26.02.2021)

2. Податковий кодекс України/ в ред. від 25.02.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 26.02.2021)

3. Микола Мішин «Трансфертне ціноутворення за правилами 2020 року: наслідки для платників податків» URL: https://buh.ligazakon.net/aktualno/7625_transfertne-tsnoutvorennya-za-pravilami-2020-roku-nasliski-dlya-platnikov-podatkov

4. Рекомендований (невиключний) перелік джерел інформації для отримання котирувальних цін від 30.12.2020 року. URL: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvorenn/rekomendovaniy--neviklyuchniy--perelik-djerel-informatsii/> (дата звернення: 26.02.2021)

5. Микола Мішин «ТЦУ 2020: що слід врахувати платникам податків». *Вісник. Офіційно про податки*. 2020. №21(1069). URL: <http://www.visnuk.com.ua/uk/news/100018362-ttsu-2020-scho-slid-vrakhuvati-platnikom-podatkov>

Негара О. В.

*здобувачка 1-го курсу магістратури
судово-адміністративного факультету*

Національного університету «Одеська юридична академія»

ДІЇ, СПРЯМОВАНІ НА НЕПРАВОМІРНЕ ЗВІЛЬНЕННЯ ВІД СПЛАТИ МИТНИХ ПЛАТЕЖІВ ЧИ ЗМЕНШЕННЯ ЇХ РОЗМІРУ: ПРОБЛЕМИ КВАЛІФІКАЦІЇ

Митний кодекс України (далі – МК України) закріплює правові засади адміністративної відповідальності за порушення митних правил, зокрема, за неправомірне звільнення від сплати митних платежів.

Диспозиція ст. 485 МК України сформульована недосконало (приміром, наявні проблеми із визначенням об'єктивної сторони та суб'єктивної сторони зазначеного правопорушення, про що йтиметься далі), внаслідок чого виникають проблеми кваліфікації зазначеного адміністративного правопорушення. Через таку недосконалість виникає неоднорідна судова практика.

Найчастіше проблем із визначенням суб'єкта і об'єкта зазначеного правопорушення не виникає. Згідно коментаря до МК України, суб'єктом є осудна особа, яка досягла 16-річного віку, а також посадова особа підприємства: керівник та інший